Gemeente Haarlem

2018 Jaar van de Toegankelijkheid

Verslag

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

2. Participatieraad en projectgroep 4

3. Ambassadeurs 5

4. Toegankelijke openbare ruimte 6

4.1 Drempels / verkeersregelinstallaties / blindegeleidelijnen 6

4.2 Toiletten 7

4.3 Gehandicaptenparkeerplaatsen 7

4.4 Toegankelijk beleid openbare ruimte 8

5. Toegankelijk vervoer 8

5.1 OV-haltes 8

5.2 Toegankelijke stations 9

5.3 Leenrolstoelen 10

6. Toegankelijke gebouwen 10

6.1 Gemeentelijk vastgoed 10

6.2 Stembureaus 11

7. Toegankelijke wijken en wonen 11

7.1 Langer zelfstandig wonen 11

7.2 Wijkgerichte aanpak 12

8. Toegankelijke sport 12

9. Toegankelijke vrije tijd 13

9.1 Plattegrond centrum Haarlem 13

9.2 Evenementen 13

9.3 Week van de Toegankelijkheid 13

9.4 Horeca en detailhandel 16

10. Toegankelijke communicatie 16

11. Haarlem Dementievriendelijk 16

12. Toegankelijkheidsaandacht 17

12.1 Bewustwording 17

12.2 Activiteiten met ervaringsdeskundigen 18

12.3 Media-uitingen 2018 18

1. Inleiding

Haarlem riep 2018 uit tot het Jaar van de Toegankelijkheid. Aanleiding hiervoor was een viertal moties die de gemeenteraad op 29 juni 2017 aannam over dit onderwerp. De moties komen voort uit de ratificatie van het Verdrag van de Verenigde Naties over de rechten van de mensen met een beperking in april 2016 door Nederland. Haarlem wil, in lijn met dit VN Verdrag, toewerken naar een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen.

De gemeente heeft in het Jaar van de Toegankelijkheid een impuls gegeven aan het verbeteren van de toegankelijkheid van de gemeente Haarlem door tal van activiteiten. Daarbij was er zowel aandacht voor het verminderen van fysieke als sociale drempels. Dit verslag geeft een overzicht van de activiteiten die plaatsvonden in het Jaar van de Toegankelijkheid.

2. Participatieraad en projectgroep

Sinds juni 2013 bestaat de Participatieraad Haarlem. De participatieraad geeft de gemeenteraad en het college gevraagd en ongevraagd advies over zaken die betrekking hebben op zelfredzaamheid en sociaal-culturele participatie van burgers. Daarmee wil de participatieraad een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het gemeentelijk beleid en de uitvoering ervan.

Voor 2017 koos de participatieraad ‘Haarlem: toegang voor iedereen’ als thema en gaf de gemeente advies. Op 18 april 2018 organiseerde de Participatieraad de conferentie ‘Toegankelijke Stad’. De deelnemers aan de conferentie bespraken in groepen een aantal thema’s die voor hen in het dagelijks leven obstakels opleveren. Naar aanleiding van de conferentie stelde de participatieraad d.d. 30 mei 2018 een actieplan op en vroeg het college en de gemeenteraad dit actieplan te vertalen in beleid. In dit actieplan staan acties op het terrein van wonen en werken, onderwijs, vrije tijd, sport, horeca/winkels en gebouwen, verkeer/vervoer en algemene adviezen.

Op basis van het actieplan van de Participatieraad bogen leden van de participatieraad en ambtenaren van diverse beleidsterreinen zich samen in een werksessie over toegankelijkheid in de volle breedte. Uit deze eerste werksessie d.d. 16 juli is de brede gemeentelijke projectgroep Toegankelijkheid ontstaan. Deze projectgroep leverde de input voor het ambitiedocument Toegankelijk Haarlem.

3. Ambassadeurs

In 2018 is een groep van elf ambassadeurs van het Jaar van de Toegankelijkheid gevormd. Zij zijn vertegenwoordigers van verschillende groepen: mensen met een fysieke, zintuiglijke, verstandelijke beperking, psychische kwetsbaarheid en chronisch ziekte. De ambassadeurs zijn zowel aanspreekpunt voor mensen van hun doelgroep en bewoners, als vertegenwoordiger van hun doelgroep bij activiteiten in de stad gericht op bewustwording. In de zomerperiode schonk de gemeente in de vorm van wekelijkse artikelen met de ambassadeurs aandacht aan hen én aan het Jaar van de Toegankelijkheid. Deze artikelen werden via de website, nieuwsbrief en sociale media gedeeld. Van alle afzonderlijke ambassadeurs is een foto en poster gemaakt. Die posters hangen sinds september op de begane grond van de Zijlpoort. De ambassadeurs zijn in het Jaar van de Toegankelijkheid betrokken bij tal van activiteiten en bijeenkomsten, zoals de Week van de Toegankelijkheid (oktober 2018).Er is een centraal e-mailadres toegankelijk@haarlem.nl voor ideeën/ suggesties van bewoners. Vanaf september 2018 is er een webpagina www.haarlem.nl/toegankelijkestad met informatie over toegankelijkheid. Zie voor een volledig overzicht de bijlage: betrokkenheid ervaringsdeskundigen.

4. Toegankelijke openbare ruimte

4.1 Drempels / verkeersregelinstallaties / blindegeleidelijnen

Mensen met een beperking lopen in de openbare ruimte tegen tal van zaken aan. Die zaken kwamen naar voren uit gesprekken met leden van de oogvereniging, een groep mensen in een rolstoel (WOW), medewerkers van de sociale wijkteams, ambtenaren, e-mails op toegankelijk@haarlem.nl, reviews tijdens de 'Ongehinderd testdag' en uitgevoerde wijkschouws. Wijkschouws zijn samen met ervaringsdeskundigen onder andere uitgevoerd in Boerhaavewijk, Meerwijk, Molenwijk, Europawijk, het hele stadsdeel Centrum en het stationsgebied. Ook keken ervaringsdeskundigen samen met de Havendienst naar toegankelijke opstapplekken naar het Spaarne die nu ontbreken.

Een aantal klachten uit de gesprekken is snel opgepakt via www.haarlem.nl/meldingdoen of uitgezet in de organisatie. Een link naar de knop 'melding doen' is op de webpagina www.haarlem.nl/toegankelijkestad gezet zodat die beter te vinden is voor de doelgroep.

Hieronder staan de verbeteringen die dit jaar in de openbare ruimte zijn gerealiseerd:

- Diverse rateltikkers zijn gerepareerd voor mensen met een visuele beperking.
- Op- en afritten van trottoirs zijn gemaakt voor rolstoelgebruikers (o.a. bij de Bijvoetstraat, de Kromme Houtstraat en bij het Willem Dreesplantsoen).
- Fietsparkeersituaties zijn verbeterd bij het Marsmanplein (noord) en aan het Diaconnessenplein (zuidwest).
- Een brede brug voor rolstoelgebruikers in de Haarlemmer Kweektuin.
- Blindegeleidelijnen van de ov-halte naar de entree van de Raakspoort zijn aangebracht.
- Bij de oversteekplaatsen bij de nieuwe rotondes op de Europaweg zijn blindengeleidetegels aangebracht

Schouw blindegeleidelijnen bij de Raakspoort, ambtenaren met ervaringsdeskundigen

Brede brug in de Kweektuin

Veel mensen met een beperking noemden het gebrek aan openbare invalidentoiletten in de stad. Naar aanleiding daarvan en de motie ‘Haarlem verdient een zeiknota’ zijn bestaande openbare toiletvoorzieningen geïnventariseerd. Geen enkele locatie bleek volledig toegankelijk voor mindervaliden. Er blijken alleen particuliere mindervalidentoiletten (bij horeca en detailhandel) te zijn. Deze zijn vermeld in de app 'HogeNood'. Vanuit de gemeente wordt nu gekeken of het mogelijk is om de oplossing - naar Rotterdams voorbeeld - te zoeken in samenwerking met horeca.

Voorbeeld uit Rotterdam

4.3 Gehandicaptenparkeerplaatsen

De organisatie Ongehinderd onderzocht de toegankelijkheid van zes parkeergarages in de stad. Daarbij was aandacht voor de kwaliteit en de aantallen parkeerplaatsen voor mensen met een beperking. Ongehinderd leverde de conclusies en aanbevelingen in een rapport aan bij de gemeente. Zij zette de gegevens op de app Ongehinderd waar de gemeente een abonnement op afsloot in 2018. De locatie van de mindervalideparkeerplaatsen zijn ook op de website van de gemeente gezet. Zo weten mindervaliden bezoekers waar ze kunnen parkeren. Bij de onderzochte gemeentelijke gebouwen (zie verderop) is ook gekeken naar de aan- of afwezigheid van gehandicaptenparkeerplaatsen.

“Ik werd een keer aan mijn blindenstok meegetrokken naar de juiste bushalte. Je kunt beter vragen of iemand met een stok hulp nodig heeft, en een stukje meelopen.”

“Op de stoep geparkeerde fietsen blokkeren soms de doorgang voor een rolstoeler. Parkeer je fiets zó dat er een rolstoel langs kan.”

4.4 Toegankelijk beleid openbare ruimte

Het gemeentelijke beleid is gescand op ‘toegankelijkheid’ om in beeld te krijgen in hoeverre toegankelijkheid een plek heeft in gemeentelijk beleid en gemeentelijke eisen. Het is immers essentieel dat toegankelijkheid aan de 'voorkant' goed wordt geregeld en dat toegankelijkheid standaard wordt meegenomen bij uitvoeringswerkzaamheden aan de openbare ruimte. In de Handboeken Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) die per stadsdeel bestaan of in wording zijn, is de ambitie om toegankelijkheidsmaatregelen (met eenduidige normeringen) duidelijk onder de aandacht te brengen.

5. Toegankelijk vervoer

5.1 OV-haltes

De Haarlemse bushalteperrons zijn gescand op toegankelijkheid. Op dit moment blijken niet alle 286 Haarlemse bushalteperrons toegankelijk. Vanuit de Wet gelijke behandeling moet iedereen de mogelijkheid hebben om zelfstandig met het openbaar vervoer te reizen. De gemeente heeft in 2018 een provinciale subsidiebijdrage van ruim 6 ton gekregen om 50 halteperrons op hoogte te brengen van 18 cm en blindegeleiding aan te brengen in 2019 en 2020. Eind 2018 zijn halteperrons bij de Edisonstraat (Zuidwest) en de IJdijk (Noord) toegankelijk gemaakt vanuit 'De Toegankelijke Stad'.

Toegankelijk gemaakte bushalte aan de IJdijk (links) en de Edisonstraat (rechts)

5.2 Toegankelijke stations

De NS en ProRail hebben de verplichting om te zorgen dat in 2030 alle stations in Nederland toegankelijk zijn. ProRail gaat in 2019 en 2020 met station Spaarnwoude aan de slag omdat dat station heel ontoegankelijk is. Op dit station komen liften, hellingbanen en blindegeleidelijnen.

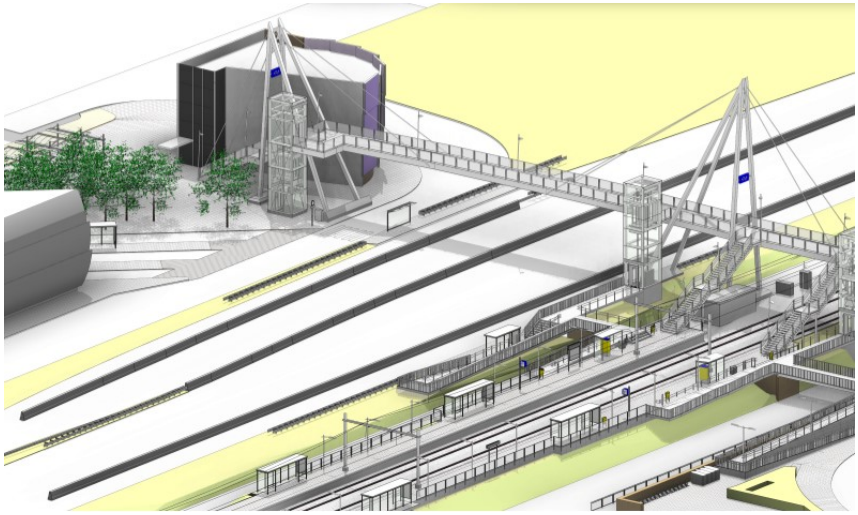

Ontwerp liften bij station Haarlem Spaarnwoude

In augustus 2018 vond een toegankelijkheidsschouw plaats van het station Haarlem Centraal en het stationsplein. Dat gebeurde in opdracht van het ministerie. Belangrijke knelpunten bleken de smalle en te weinig contrasterende blindegeleidenlijnen op het stationsplein, het ontbreken van geleidelijnen naar de taxistandplaatsen en blindegeleidelijnen dwars over de busbaan. Ook blijkt de bewegwijzering voor verbetering vatbaar. De aanpassing van het stationsgebouw is aan de NS en ProRail. Het stationsplein is een aandachtspunt voor de gemeente.

Smalle en onvoldoende contrasterende geleidelijnen op het stationsplein en geleidelijnen op de busbaan

5.3 Leenrolstoelen

Als uitvoering van motie 21 ‘Van scooter naar rolstoel met shoppen als doel’ liep in 2018 een leenrolstoelenpilot. Zo plaatste de gemeente drie leenrolstoelen in de fietsenstalling van de Smedestraat. Dat gebeurde in samenwerking met Spaarnelanden, Paswerk en het Hulpmiddelencentrum. Betrokken partijen besloten op basis van de tussentijdse evaluatie waaruit bleek dat de rolstoelen in de eerste drie maanden drie keer waren uitgeleend, de spelregels te verruimen. Door het ophangen van posters en een sociale media actie probeerden de betrokken partijen de pilot bovendien meer bekendheid te geven. Eind 2018 bleek dat nog steeds onvoldoende effect te sorteren. Om het nog een kans te geven, besloot de gemeente, op aandringen van de ambassadeurs van het Jaar van de Toegankelijkheid, de pilot voort te zetten met één leenrolstoel in plaats van drie. Eén rolstoel blijkt op dit moment voldoende om de huidige vraag op te vangen. Bovendien komt er zo weer ruimte in de stalling vrij voor scooters waar ook behoefte aan is.

Wethouders Sikkema en Botter bij start leenrolstoelenpilot

6. Toegankelijke gebouwen

6.1 Gemeentelijk vastgoed

In 2018 vonden inspecties plaats bij 82 gemeentelijke panden (o.a. gymzalen, bibliotheken, kinderboerderijen, schooltuinen en cultuurinstellingen), 6 parkeergarages in Haarlem en 90 stemlocaties in Haarlem en Zandvoort. Dat is gebeurd door technische deskundigen in dienst van de organisatie Ongehinderd en ervaringsdeskundigen. Dit gebeurde als onderdeel van de uitvoering van motie 48 ‘Drempels slechten in publieke gebouwen voor een inclusieve samenleving’. Voor elk pand is een rapport met conclusies, verbetervoorstellen en kostenramingen geschreven. Daarnaast is elke locatie ingevoerd op de gemeentepagina van de website Ongehinderd en de app van Ongehinderd. De gemeente stuurde alle eigenaren / gebruikers de rapporten met de wens om aandacht te vragen voor dit onderwerp.

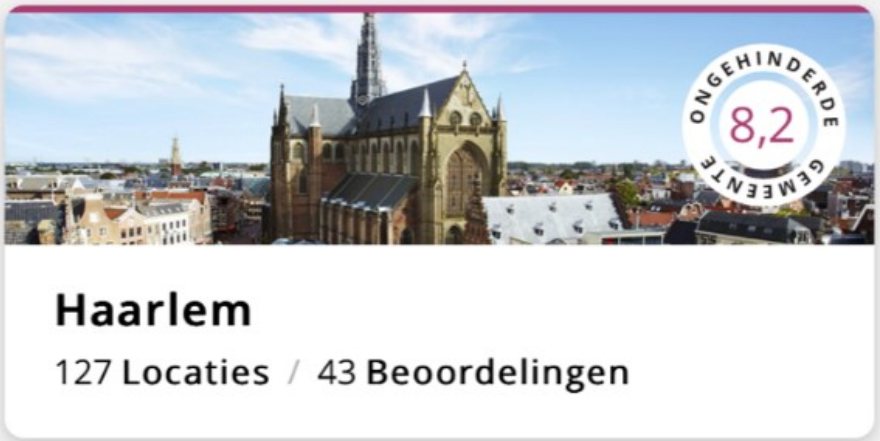

Aantal gescande en beoordeelde locaties in Haarlem op de app Ongehinderd

In de gemeentelijke gebouwen (Stadhuis, Zijlpoort en Raakspoort) realiseerde de gemeente de eerste toegankelijkheidsverbeteringen, zoals drempelwiggen, een rolstoelgeschikte vergaderruimte, bredere deuren en een oplaadpunt voor scootmobiels bij de entree. Daarnaast nam de gemeente toegankelijkheidsmaatregelen direct mee bij het wijkcentrum De Fjord en zijn voorbereidingen getroffen voor toegankelijkheidsverbeteringen bij de verbouwing van museum het Dolhuys.

6.2 Stembureaus

In maart 2018 is een wetsvoorstel ingediend dat gemeenten verplicht om 100% van de stembureaus per 1 januari 2019 toegankelijk te hebben. Motie 48 ‘Drempels slechten in publieke gebouwen voor een inclusieve samenleving’ heeft tevens betrekking op dit onderdeel. In het najaar 2018 scande Ongehinderd alle stembureaus en voerde die in de app Ongehinderd. Op dit moment zijn 35 van de 78 Haarlemse stembureaus toegankelijk (volgens de Haarlemse eigen criteria). Om te voldoen aan de internationale criteria is de verwachting dat in meer dan 35 stembureaus maatregelen moeten worden getroffen. Dat gebeurt in eerste instantie begin 2019 via tijdelijke maatregelen om te anticiperen op de aankomende verkiezingen van 20 maart 2019. De projectleider verkiezingen zorgt voor verdere informatie hierover.

7. Toegankelijke wijken en wonen

7.1 Langer zelfstandig wonen

De gemeente spant zich al geruime tijd in om zo lang mogelijk zelfstandig wonen, leven en participeren in de eigen leefomgeving te faciliteren voor inwoners van Haarlem en Zandvoort. Leidend daarvoor is het uitvoeringsprogramma uit 2015. In 2018 is een rapportage van het uitvoeringsprogramma opgesteld. Deze wordt in het eerste kwartaal van 2019 aan de commissie aangeboden.

7.2 Wijkgerichte aanpak

De Werkgroep Fysieke Toegankelijkheid/Langer Zelfstandig Wonen in de Leidsebuurt zet zich actief in voor aanpassingen in de openbare ruimte om de fysieke toegankelijkheid te bevorderen. Zoals het verlagen van de trottoirbanden, het op de juiste hoogte brengen van verkeersborden en het snoeien van laag overhangend groen zodat slechtzienden en blinden er niet tegenaan lopen. Daarnaast is er een bewustwordings-campagne gestart waarvoor een brochure 'Samen' en een deurhanger met bijbehorende website is ontwikkeld. Zie leidsebuurttoegankelijk.nl. Er zijn twee ervaringsdagen georganiseerd, waarop buurtbewoners zelf konden ervaren hoe het is om een beperking te hebben.

Ervaringsdag in de Leidsebuurt

8. Toegankelijke sport

Op de Sport Meet up 'Breng het Sociaal Domein in beweging!' stond op 28 juni de rol van sport en bewegen in het sociaal domein en de verbinding van sport en zorg centraal. In een van de workshops was er specifiek aandacht voor de toegankelijkheid van sport(verenigingen). Vanaf september 2018 is een ervaringsdeskundige aan de slag bij de gemeente, met als specifiek aandachtsgebied sport. Hij doet, in samenwerking met de regiocoördinator aangepast sporten Zuid Kennemerland, ondergebracht bij Sport Support, een inventarisatie van het aanbod voor mensen met een beperking bij sportverenigingen. Als onderdeel van de scan van het gemeentelijk vastgoed zijn in 2018 21 sportlocaties gescand. Er zijn drie verenigingen als voortrekkers geselecteerd die als voorbeeld dienen voor andere verenigingen, zowel voor fysieke als sociale toegankelijkheid (Zeilvereniging, DSS en Sparks).

Sport Meet up 'Breng het Sociaal Domein in beweging!' op 28 juni 2018

9. Toegankelijke vrije tijd

9.1 Plattegrond centrum Haarlem

Van het centrum van Haarlem wordt een plattegrond voor blinden en slechtzienden gemaakt in opdracht van de gemeente. Op deze kaart staat in reliëf de wandelroute van het station naar het centrum van Haarlem en een vereenvoudiging van het centrum van Haarlem. Op de kaart zijn QR-codes aangebracht bij ongeveer 15 belangrijke locaties in en rond het centrum. Als de gebruiker de QR-code scant, klinkt een tekst over de locatie. Het centrum van de stad is vereenvoudigd getekend met daarin de route die mensen kunnen lopen door de stad. De plattegrond is zowel geschikt voor blinden om te voelen als voor mensen die baat hebben bij een vereenvoudigde kaart in kleur. De kaart is verkrijgbaar bij de VVV of bij Dedicon, de maker van de kaart

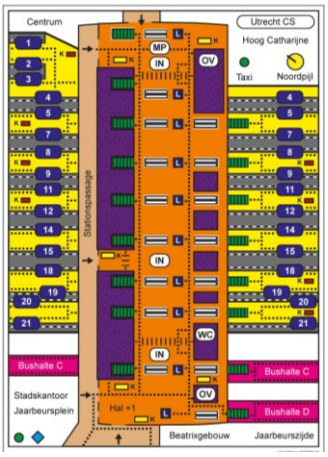

Voorbeeld reliëfkaart Utrecht

9.2 Evenementen

In het najaar van 2018 heeft de gemeente een handboek toegankelijke evenementen opgesteld. Dat handboek geeft aanbevelingen en tips aan organisatoren van evenementen over het verbeteren van de toegankelijkheid.

De organisatie van Bevrijdingspop wijdde dit jaar een speciaal programma aan toegankelijkheid, vanuit de gedachte dat vrijheid niet vanzelfsprekend is, als je door een beperking niet kan gaan en staan waar je wilt. Doel is om bewustwording te creëren en mensen met een beperking mee te laten doen.

Muziektolk bezorgt dove en slechthorende festivalgangers onvergetelijke Bevrijdingspop

9.3 Week van de Toegankelijkheid

Van 1 t/m 6 oktober vond landelijk de week van de Toegankelijkheid plaats met:

1 oktober: ervaringsdag voor raadsleden

Op uitnodiging van de ambassadeurs van het Jaar van de Toegankelijkheid konden raadsleden zelf ervaren hoe het is om met een beperking in deze stad te leven. Raadsleden konden tijdens de ervaringsdag zelf ervaren hoe het is om een beperking te hebben, door onder andere met een rolstoel of een donkere bril en taststok de stad in te gaan. Raadsleden konden ook een spasme, een lichtverstandelijke beperking of stemmen in het hoofd 'ervaren'. Daarnaast waren er speeddates tussen raadsleden en ambassadeurs.

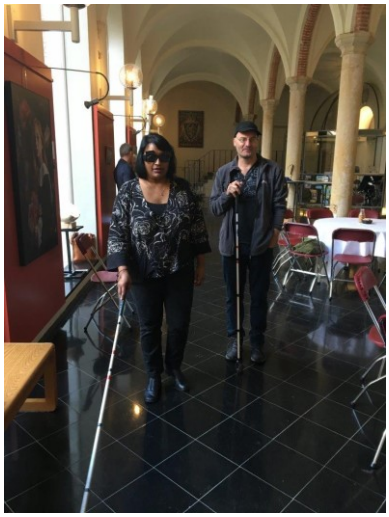

2 oktober: MKB-bijeenkomst 'Hospitality in Business'

Op 2 oktober 2018 organiseerde MKB Haarlem het evenement 'Hospitality in Business'. Op dit evenement lichtten verschillende sprekers toe wat MKB'ers in Haarlem kunnen doen aan toegankelijkheid en wat de meerwaarde daarvan is voor het MKB. Daarbij was er aandacht voor aansprekende voorbeelden uit het buitenland, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, integrale toegankelijkheid en tips en tricks met betrekking tot toegankelijkheid.

3 oktober: Ongehinderd Testdag en ervaringsmiddag voor ambtenaren

Op 3 oktober deed Haarlem mee aan de landelijke Ongehinderd Testdag. Tijdens de Ongehinderd Testdag gingen meer dan 30 deelnemers met en zonder beperking op pad om locaties te beoordelen. Daarvoor gebruikten zij de Ongehinderd app (zie app.ongehinderd.nl). Ze brachten de toegankelijkheid van verschillende locaties in het centrum van Haarlem in kaart zoals restaurants, winkels en vrijetijdslocaties. Doel van de middag was om op een leuke manier meer bewustwording te creëren over toegankelijkheid én om de app te vullen met nog meer informatie over toegankelijkheid. Haarlem eindigde landelijk gezien op de 6e plaats met 32 nieuwe geteste locaties die middag, zoals te zien is in onderstaande afbeelding.

Tegelijk met de ongehinderd testmiddag vond een ervaringsmiddag voor ambtenaren plaats, vergelijkbaar met de ervaringsdag voor raadsleden.

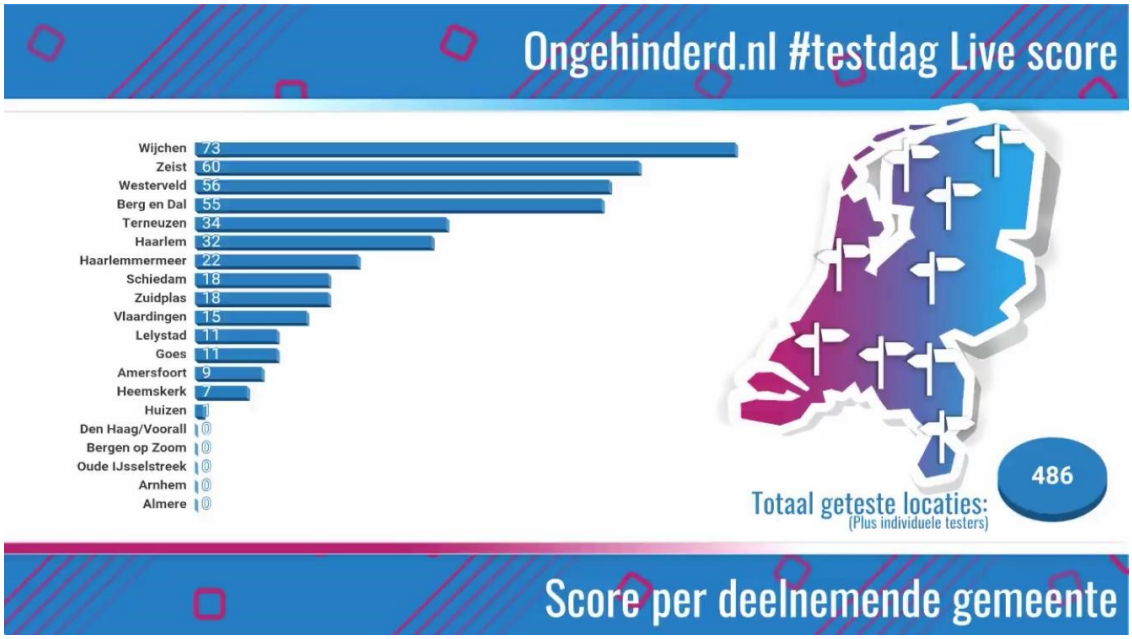

<u>4 oktober bijeenkomst Haarlem Vergeet je Niet</u>

Tijdens het evenement 'Haarlem vergeet je niet' op 4 oktober gingen deelnemers met elkaar in gesprek over hoe we Haarlem Dementievriendelijker kunnen maken. Dat deden meer dan honderd deelnemers: mensen met dementie, mantelzorgers, (zorg)professionals en maatschappelijke organisaties. Centraal stonden vragen van mensen met dementie en hun wensen voor een zinvolle daginvulling. Speciale gast was professor Anne-Mei The, bekend van de sociale benadering van dementie. Het doel was om mensen met dementie, mantelzorgers, professionals en maatschappelijke organisaties met elkaar te verbinden. En de toegankelijkheid van de stad en het ondersteuningsaanbod beter af te stemmen op de behoeften van mensen met dementie.

9.4 Horeca en detailhandel

MKB/VNO-NCW koos Haarlem uit als pilotgemeente voor de toegankelijkheid van horeca en detailhandel. Deze pilot vindt plaats in plaats in de Anegang, Warmoesstraat en Schaggelstraat: de gouden straatjes van Haarlem. Horeca-eigenaren en winkeliers krijgen een kosteloze scan van hun pand door het bedrijf Ongehinderd. Ongehinderd levert vervolgens per pand een rapport met adviezen en verbeterpunten. Ook vinden mystery guest onderzoeken plaats en krijgt het personeel een training / inspiratiesessie over bejegening aangeboden.

De uitkomsten hiervan komen ook in de app Ongehinderd. Niet alleen kijken keurmeesters en ervaringsdeskundigen naar de panden, maar ook naar de omliggende openbare ruimte en bijvoorbeeld de aanwezigheid van invalideparkeerplaatsen. De voorbereidingen van de pilot vonden plaats in 2018. De daadwerkelijke uitvoering start in januari 2019.

10. Toegankelijke communicatie

De gemeente werkt sinds enkele jaren aan het versimpelen van het taalgebruik van de gemeente richting klanten. Bestuur en communicatie en 'ambassadeurs' vanuit de afdelingen brengen de communicatie richting burgers op het zogenaamde B1-niveau. Voor wat betreft het minimabeleid is dit al gerealiseerd. Andere afdelingen zijn hier ook mee bezig.

In 2018 is het verder verbeteren van de toegankelijke communicatie opgepakt met het schrijven van een plan van aanpak en het vormen van projectgroepen voor zowel de in- als externe communicatie. Naast de brieven gaat het ook om alle andere uitingen, zoals folders, nieuwsbrieven, raadstukken etc. Bureau Loo en Van Eck is ingezet om een aantal nota's te herschrijven. Ook de teksten op de website worden gecheckt op leesbaarheid. De gemeente zet op dit moment fasegewijs de formulieren van de gemeente om in de nieuwe huisstijl en op B1-niveau. Dit gebeurt in samenwerking met vrijwilligers van de formulierenbrigade van welzijnspartner DOCK.

11. Haarlem Dementievriendelijk

De gemeente geeft uitvoering aan de lokale aanpak Dementie Vriendelijke Gemeente aan de hand van een werkplan. In april 2018 werd met de opening van het Odense huis in Haarlem een startschot gegeven aan de activiteiten die in 2018 plaatsvonden.

- Binnen het netwerk kwetsbare ouderen, dat begin 2018 van start ging, is onder andere een vroegsignaleringskaart kwetsbare ouderen ontwikkeld. Deze is bedoeld voor niet-professionals en wordt verspreid via onder andere winkeliersverenigingen en vrijwilligersorganisaties.
- Op donderdag 4 oktober is tijdens de Week van de Toegankelijkheid het evenement 'Haarlem Vergeet je Niet' georganiseerd (zie verder bij 9.3 Week van de Toegankelijkheid).
- Als input voor deze bijeenkomst en de Dementie Vriendelijke aanpak zijn voorinterviews gehouden met Haarlemmers met dementie en is een groepsgesprek / ontvangst op het stadhuis georganiseerd in juli 2018.
- In vervolg op de bijeenkomst 'Haarlem Vergeet Je Niet' zijn zes werkgroepen geformeerd, die verder aan de slag zijn gegaan met de uitkomsten van de workshops tijdens de bijeenkomst Haarlem Vergeet Je Niet.

Groepsgesprek van mensen met dementie op het Stadhuis

12. Toegankelijkheidsaandacht

12.1 Bewustwording

Een belangrijk onderdeel van toegankelijkheid is bewustwording onder inwoners, organisaties en gemeente dat mensen met een beperking volwaardig mee willen en kunnen doen. De ambassadeurs van het Jaar van de Toegankelijkheid spelen hierbij een belangrijke rol. In verschillende media-uitingen (artikelen in de pers, social media, posters) vroegen zij aandacht voor toegankelijkheid. Verder organiseerden zij ervaringsdagen, waarin raadsleden, ambtenaren en bewoners zelf kunnen ervaren hoe het is om een beperking te hebben. Ook namen zij deel aan uiteenlopende bijeenkomsten om mee te denken over het ontwikkelen van beleid. Naast de ambassadeurs zijn ook andere ervaringsdeskundigen betrokken. Hierna volgt een overzicht van de inzet van ambtenaren, ambassadeurs en andere ervaringsdeskundigen en de uitingen in de media.

Ervaringsdagen op de Zijlpoort

12.2 Activiteiten met ervaringsdeskundigen

Datum	Bijeenkomst
14 februari 2018	Breed overleg met de (informele) rolstoelvereniging WOW
8 maart 2018	Breed overleg met de oogvereniging Noordwest-Nederland
14 maart 2018	Bijeenkomst Toegankelijkheid in stadsdeel Noord
18 april 2018	Conferentie De Toegankelijke Stad door de Participatieraad
6 juli 2018	Eerste sessie met de ambassadeurs
12 juli 2018	Ontvangst en groepsgesprek mensen met dementie op Stadhuis
2 augustus 2018	Lunch 'Toegankelijke stad' bij Herstelacademie
3 augustus 2018	KNGF Geleidehonden – belevingsmiddag met ervaringsdeskundigen
8 augustus 2018	Schouw toegankelijk station / stationsgebied i.s.m. ministerie
11 augustus 2018	Ervaringsdag Leidse buurt
11 september 2018	Overleg met Deelnemersadviesraad (DAR) van Stichting De Baan
30 september 2018	Schouw Zijlpoort, Stadhuis en Raakspoort door ervaringsdeskundigen
1 oktober 2018	Ervaringsdag voor raadsleden georganiseerd door ambassadeurs
2 oktober 2018	Hospitality in Business door MKB Haarlem
3 oktober 2018	Testdag Ongehinderd
4 oktober 2018	Haarlem Vergeet je Niet (bijeenkomst over dementievriendelijk Haarlem)
5 oktober 2018	Wijkschouw Meerwijk door mensen met een visuele beperking
12 oktober 2018	Ervaringsdag Leidse buurt
29 oktober 2018	Kenniscafé voor mensen met licht verstandelijke beperking met als thema toegankelijkheid
31 oktober 2018	Platform Zuidwest - Leidse buurt met als thema toegankelijkheid
14 november 2018	Netwerkbijeenkomst Mooi door Noord met workshop 'hoe toegankelijk is Haarlem Noord voor mensen met dementie
20 november 2018	Spotlight: informele bijeenkomst voor ambtenaren over toegankelijkheid, inclusief ervaringsmiddag
22 november 2018	Schouw blindegeleidelijnen rondom Raakspoort

12.3 Media-uitingen 2018

Ongehinderd.nl in Haarlem	18 april 2018	Artikel HD
Geen doorgang gehandicapte	11 mei 2018	Artikel HD
Strijd voor een rechtvaardiger bestaan	11 mei 2018	Artikel HD
Geen enkel gemeentegebouw is ingericht op beperkingen	11 mei 2018	Artikel HD
Hoe komt de rolstoeler in de sportkantine?	11 mei 2018	Artikel HD
Mystery guests naar cafés	12 juni 2018	Artikel HD
Jaar van de Toegankelijkheid: voor een samenleving waarin iedereen meedoet	10 juli 2018	Artikel Jaar van de Toegankelijkheid: https://www.haarlem.nl/nieuws/jaar-van-de-toegankelijkheid-voor-een-

		samenleving-waarin-iedereen-meedoet-1/ https://www.gemeente.nu/sociaal/haarlem-stelt-ambassadeurs-aan-voor-toegankelijkheid/ Supportmagazine: https://www.supportmagazine.nl/haarlem-stelt-ambassadeurs-aan-voor-toegankelijkheid/ Haerlemsbodem: https://haerlemsbodem.nl/hlem-2018-jaar-van-toegankelijkheid/
"Wij hebben een ziekte, wij zijn niet een ziekte"	19 juli 2018	Artikel HD, verspreid via Izine, Nieuwskiosk, Facebook
"Als er veel tegelijk gebeurt, gaat het niet goed in mijn hoofd"	26 juli 2018	Artikel HD, verspreid via Izine, Nieuwskiosk, Facebook
"Ik voel me niet beperkt"	2 augustus 2018	Artikel HD, verspreid via Izine, Nieuwskiosk, Facebook
"We worden vaak onderschat"	9 augustus 2018	Artikel HD, verspreid via Izine, Nieuwskiosk, Facebook
Jan Willem leeft als topsporter n.a.v. ervaringsdag Leidsebuurt	9 augustus 2018	Artikel HD
Ervaringsdag Leidse buurt	9 augustus 2018	Artikel HD
"Als zintuigen anders werken"	16 augustus 2018	Artikel HD, verspreid via Izine, Nieuwskiosk, Facebook
"Nu slechtziend, straks blind"	23 augustus	Artikel HD, verspreid via Izine, Nieuwskiosk, Facebook
"Van triatleet naar handbiker"	30 augustus 2018	Artikel HD, verspreid via Izine, Nieuwskiosk, Facebook
Posters in de Zijlpoort	September 2018	
www.haarlem.nl/toegankelijkestad	September 2018	
https://www.nhnieuws.nl/nieuws/232293/Haarlemse-raadsleden-in-rolstoel-door-de-stad-Nou-dat-is-nog-best-lastig (n.a.v. ervaringsdag raadsleden)	1 oktober 2018	NH nieuws
Raad test toegankelijkheid	Oktober 2018	Artikel Haarlems Weekblad
Pathé en Woodstone langs meetlat rolstoeler	4 oktober 2018	Artikel HD
Aftermovie Ongehinderd Testdag 2018 https://www.youtube.com/watch?v=XjY19xR4j90	4 oktober 2018	You Tube
Oppeppers met Alzheimer	5 oktober 2018	Artikel HD
2018 Jaar van de Toegankelijkheid	November 2018	HRLM 59 / HRLM Glossy